

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΩΣ ΑΥΤΕΣ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟ ΚΟΜΜΑΤΙ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΒΟΥΤΕΡΑΚΟΥ
Senior Partner, KG Law Firm

Οι τελευταίες εξελίξεις κατέλαβαν εξαπνίως την Ευρώπη και τον υπόλοιπο κόσμο και αναμένεται να δημιουργήσουν αλυσιδωτές αντιδράσεις στο παγκόσμιο εμπόριο, την ροή κεφαλαίων και γενικότερα την λειτουργία της παγκόσμιας οικονομίας επιβεβαιώνοντας ότι διανύουμε μια ιδιόμορφη και σύνθετη περίοδο της σύγχρονης παγκόσμιας ιστορίας.

Αφήνοντας όμως στην άκρη τις γεωπολιτικές εξελίξεις, τα αποτελέσματα των οποίων αυτή την στιγμή δεν είναι απολύτως ορατά για το ευρύτερο κοινό, αξίζει να εξετάσουμε τις πιθανές επιδράσεις πάνω στην ελληνική οικονομία και τις προοπτικές της στο άμεσο μέλλον και ιδιαίτερα στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων τις οποίες η χώρα έχει παραδοσιακά ανάγκη για να συνεχίζει τον αναπτυξιακό της βηματισμό.

Καταρχάς ως προς τον προεξέχοντα τομέα του τουρισμού μπορεί να υφίστανται κάποιες ενδείξεις για κάμψη των πρώιμων κρατήσεων αλλά αυτό είναι ενδεχομένως απόρροια της γενικότερης στάσης από την ξαφνική κλιμάκωση της κατάστασης και να μεταβληθεί άρδην, εφόσον υπάρξει σύντομα κάποιας μορφής διέξοδος από τις πολεμικές επιχειρήσεις.

Συγκριτικά η Ελλάδα θεωρείται μια σταθερή χώρα και ασφαλέστερος προορισμός σε σχέση με τις χώρες που βρίσκονται εγγύτερα στον Περσικό Κόλπο και έχει στο παρελθόν επωφεληθεί από τοπικές κρίσεις ως εναλλακτική επιλογή των τουριστών την τελευταία στιγμή. Ενδεχομένως η διατήρηση της αβεβαιότητας επί μακρόν, θα επηρεάσει συνολικά την ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής και της ΝΑ Μεσογείου ως προς την προσέλκυση ροών από την κρουαζιέρα, λόγω έλλειψης ενδιαφέροντος επισκεπτών και να υπάρξει επανασχεδιασμός δρομολογίων. Η Ελλάδα πάντως προέρχεται από μια περίοδο 2022-2025 απόλυτης επιτυχίας στον τουρισμό και ο πήχης έχει τεθεί ψηλά και για αυτή την χρονιά. Όμως και σε παλαιότερες περιόδους ο τουριστικός τομέας έχει προσφέρει ευχάριστες εκπλήξεις επιδεικνύοντας ανθεκτικότητα σε τοπικές και παγκόσμιες κρίσεις επανακάμπτοντας την τελευταία στιγμή.

Ως προς τον τομέα της διεθνούς ναυτιλίας αναμένεται αύξηση του κόστους μεταφορών προϊόντων καθώς άμεσα ανέβηκαν τα καύσιμα και τα ασφάλιστρα αναμένοντας να προκαλέσουν αλυσιδωτές αντιδράσεις στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα, εφόσον μάλιστα κλείσουν και τα Στενά του Ορμούζ (μέχρι σήμερα πάντως διεξάγεται ελεγχόμενη κίνηση) και συνδυαστικά περιοριστεί η κίνηση από/προς την Ερυθρά Θάλασσα λόγω της δράσης των Χούθι στην Υεμένη. Παρότι μεγάλος μέρος της διακίνησης του αργού πετρελαίου και του φυσικού αερίου πραγματοποιείται από ελληνικά εφοπλιστικά συμφέροντα, η ελληνική ναυτιλία έχει και κατά το παρελθόν ανταπεξέλθει σε σοβαρότατες κρίσεις και διέλθει επιτυχώς κύκλους που την έχουν εξοπλίσει με βιομηχανική τεχνογνωσία και ικανότητες επιτυχούς αντιμετώπισης αντιξοοτήτων.

Αναμφίβολα ως η δυσμενέστερη συνέπεια αναμένεται η κλιμάκωση του πληθωρισμού εξαιτίας της αστάθειας στην πετρελαϊκή παραγωγή και την διακίνηση του πετρελαίου από τον Περσικό Κόλπο προς την παγκόσμια αγορά και την αύξηση του κόστους μεταφοράς των προϊόντων. Η Ευρώπη και η χώρα μας, δοκιμάζεται οικονομικά και κοινωνικά από την αύξηση του κόστους ζωής, ιδιαίτερα τα χαμηλά και μεσαία εισοδηματικά στρώματα και ο αντίκτυπος από την περαιτέρω αύξηση της τιμής των καυσίμων και του κόστους διαβίωσης θα εξαναγκάσει τις κυβερνήσεις στην λήψη υποστηρικτικών μέτρων για την απορρόφηση της κοινωνικής δυσαρέσκειας.

Παρότι δεν μπορεί να αποκλειστεί κάποιας μορφής επιβράδυνση στην δραστηριότητα εξαγορών και συγχωνεύσεων (M&A) στην Ελλάδα λόγω της γενικότερης ανασφάλειας στην ευρύτερη περιοχή, η χώρα μας παραμένει ασφαλής και ελκυστικός προορισμός για επενδύσεις όπως καταγράφεται και από την αυξημένη δραστηριότητα στον τομέα M&A το 2025 που άγγιξε επίπεδα ρεκόρ σε αριθμό και αξία συναλλαγών.

Παράλληλα, οι τελευταίες εξελίξεις επιβεβαιώνουν την ανάγκη για μεγαλύτερες επενδύσεις σε υποδομές και τομείς που εξυπηρετούν την ταχύτερη απεξάρτηση από το πετρέλαιο και φυσικό αέριο και στροφή προς τις ΑΠΕ, την ενεργειακή διαφοροποίηση και σε ESG επενδύσεις για τις οποίες η χώρα μας έχει να προσφέρει ευκαιρίες εξαντικειμένου και λόγω βελτιωμένου κανονιστικού πλαισίου.

Περαιτέρω, οι εξελίξεις αναδεικνύουν και την ανάγκη μεγαλύτερης συμπερίληψης του τομέα της αμυντικής βιομηχανίας (defense) στον επενδυτικό σχεδιασμό της χώρας κάτι που, εκτός από τον οικονομικό αντίκτυπο και την εξωστρέφεια που μπορεί να προσφέρει, εξυπηρετεί και τα εθνικά συμφέροντα και ασφάλεια.

Τέλος, αποτελεί γεγονός ότι κατά την τελευταία δεκαετία η χώρας της Μέσης Ανατολής αποτέλεσαν ελκυστικό προορισμό εργασίας και επαγγελματικής δραστηριότητας σημαντικό αριθμό Ελλήνων, η παρουσία και δραστηριότητα των οποίων διακυβεύεται σήμερα. Παρότι δεν υφίσταται ασφαλής πρόβλεψη επί του παρόντος ως προς το τι μέλλει γενέσθαι, αναμένεται να υπάρξουν σημαντικές δυσκολίες επιστροφής και επαναπατρισμού του δυναμικού αυτού εφόσον δεν κατευθυνθεί σε εναλλακτικούς προορισμούς.

Ανεξάρτητα πάντως από τις όποιες δυσμενείς επιδράσεις, θα πρέπει για την πληρότητα της εικόνας να αναδείξουμε και την αναβάθμιση του ρόλου της χώρας μας αλλά και της Κύπρου στον στρατηγικό χάρτη της ευρύτερης περιοχής και τις ευκαιρίες που δημιουργεί αυτό για το μέλλον εκτιμώντας ότι ο πόλεμος στις χώρες του Κόλπου θα τελειώσει και η ζωή θα επιστρέψει πάλι σε κανονικούς ρυθμούς.

